

[Harald Jensen.]

samme gælder vel ogsaa Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening; K. F. U. M. og K. F. U. K. og flere andre Organisationer har ligeledes vist Interesse for Udvandringssspørgsmaalet.

Det vil derfor efter min Opfattelse være rimeligt, at man i det Udvalg, som sandsynligvis bliver nedsat, beskæftiger sig med at give Udvandringskontoret eller Udvandringskommisariatet, som det her kaldes, en anden Underbygning, saaledes at det i Virkeligheden bliver et „Raad“, som forskellige Erhvervsorganisationer kunde delegere Medlemmer til, og som kunde være medbestemmende og paa en Række Omraader give værdifulde Raad.

Med Hensyn til Udvandringskommisærens Opgaver, som er fastsat i § 23, har jeg det Indtryk, som det ogsaa fremgaar af den Betænkning, det nedsatte Udvalg har udarbejdet, at man ikke har bestræbt sig for at give detaillerede Anvisninger for, hvad Kontoret skal beskæftige sig med. Man har kun optrukket visse Hovedlinier, og saa mener man, at i øvrigt maa Livet og Udviklingen selv angive den Betydning og det Omfang, som dette Kontor vil faa.

Jeg synes, det er saare rigtigt, at man ikke har trukket Grænserne snævrere og mere detailleret, end det er gjort i det foreliggende Lovforslag. Der er kun en enkelt Sætning vedrørende Udvandringskontorets Opgaver, jeg vil knytte nogle Bemærkninger til. Der staar i § 23, 5te Stykke, at Kontoret skal medvirke ved at

„gøre Indstillinger om saadanne Foranstaltninger, som kan tjene til betryggende Forhold for Udvandringen, derunder om eventuel økonomisk Hjælp til Udvandrere, Uddannelse af saadanne m. v.“

Jeg finder heller ikke, at der i denne Sætning ligger nogen som helst Opfordring til Udvandring eller noget som helst Forsøg paa at organisere Udvandring eller i særlig Grad at begunstige Udvandring. Denne Sætning regner sikkert kun med den Kendsgerning, at der er mangfoldige Udvandrere, som er økonomisk slet stillede, og for hvem det afgjort vil være af Betydning, om man under en eller anden Form kan komme dem til Hjælp; og jeg tror, det vil være rigtigt, at Udvandringskommisariatet er opmærksomt paa den Opgave, det her faar, fordi der sikkert vil være Tilfælde, hvor det vil være naturligt, at man fra Institutioners Side, fra offentlig Forsorgs Side og fra Kommunernes Side — jeg skal ikke nærmere uddybe det — kunde træde til og yde en Hjælp til den

enkelte Udvandrere, som ikke blot har Udvandrerlyst og Udvandrertrang i sig, men ogsaa staar overfor en Nødvendighed, som han ikke mener at kunne komme udenom, nemlig at Forholdene herhjemme er saa vanskelige og trange for ham, at han ingen Udvej ser for Fremtiden og derfor ønsker at lægge alle Kræfter ind for at skabe sig en Bane andetsteds.

Der er andre Ting i Lovforslaget, som ikke er fuldt tilfredsstillende. Det gælder ikke mindst Spørgsmaalet om Udvandringsagenterne. Ogsaa dette Spørgsmaal har man beskæftiget sig med lige siden 1872. De Bestemmelser, som Lovforslaget her indfører, er jo gode, set i Forhold til de Bestemmelser, man har i den gældende Lovgivning. Det er en betydelig Udvidelse af dette Omraade. Agenterne skal have Koncession — det skal de selvfølgelig ogsaa have nu; men der kommer fremtidig til at gælde andre Bestemmelser, og der bliver etableret Tilsyn, som maaske i og for sig ikke er effektivt nok — jeg vil mene, at det ikke er effektivt nok —, men som dog er Forsøg paa at komme de Ulemper til Livs, som hele den private Ordning af Udvandringsvæsenet i Øjeblikket hviler paa. Men dette, at de private Udvandringsagenter stadig opretholdes, løser i Virkeligheden efter min Mening ikke Spørgsmaalet. Det vil først blive løst, naar man gaar over til at knytte hele Udvandringsvæsenet til en Statsadministration, saaledes at det bliver en offentlig Sag, som Samfundet som saadant har med at gøre, og at man ikke fortsat lægger dette Spørgsmaal over i private Udvandringsagenters Hænder.

Der er jo ingen Grund til at skjule, at for private Udvandringsagenter er hele Spørgsmaalet en Forretning — heri ligger ikke noget som helst Angreb paa de private Udvandringsagenter, for det ligger i Sagens Natur, at de tager Spørgsmaalet som en Forretning. De, der skal drive Forretning paa dette Omraade, udøver det paa den Maade, at de Oplysninger, de giver, hele den Virksomhed, de kommer til at udføre, vil blive farvet af deres Forretningssans og de Interesser, de skal varetage, og Udvandringsagenternes hele Virksomhed kommer derved let i Strid med de almene Synspunkter, man maa anlægge i dette Spørgsmaal. Det bør derfor grundigt overvejes i Udvalget, om der ikke kan knyttes Statsagenturer til selve Udvandringskontoret, og om man ikke derved kan komme de Ulemper til Livs, som hele det private Udvandringsvæsen omfatter.

Endelig skal jeg gøre nogle Bemærk-